

Regelstation Texel Zuid-Eierland

Landschappelijke inpassing

Urban Synergy | 17 oktober 2022

Opgave

Liander is voornemens om het elektriciteitsnet in de gemeente Texel uit te breiden met een **nieuw regelstation**. De uitbreiding van het net is noodzakelijk omdat de **vraag en het aanbod van elektriciteit** in deze gemeente toeneemt.

Het betreft een **kleinschalige ontwikkeling van minder dan 500 m², buiten bouwvlak in landelijk gebied**. De provincie heeft aangegeven dat artikel 6.59 van de omgevingsverordening van toepassing is, waardoor een **goed onderbouwde ruimtelijke inpassing** van belang is.

Ligging beoogde locatie nieuw regelstation op Texel

De beoogde **locatie** voor het nieuwe regelstation ligt aan de Postweg, ten noordoosten van het vliegveld Texel International Airport. Tussen de beoogde locatie voor het nieuwe regelstation en het bestaande vliegveld ligt een perceel waar Rednose een hangar gaat ontwikkelen.

Qirion en Liander hebben Urban Synergy gevraagd om dit **landschappelijk inpassingsplan** te maken voor het nieuwe regelstation. De gemeente Texel wordt betrokken bij het opstellen van dit inpassingsplan.

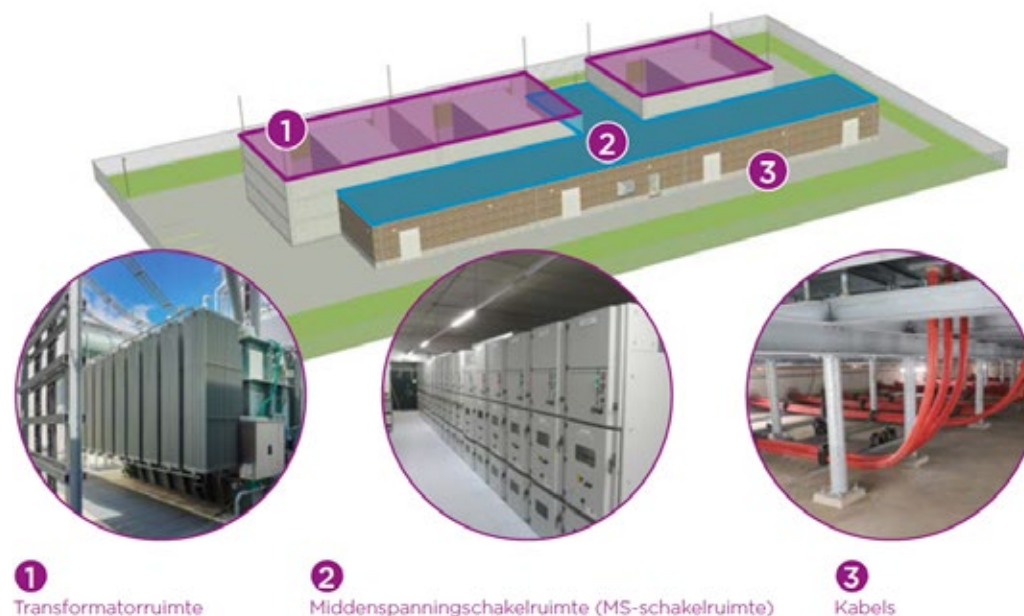
Het nieuwe regelstation aan de Postweg bevindt zich naast de nieuwe ontwikkeling van de Rednose hangar

Regelstation

Regelstations worden op onderstations aangesloten. Ze zorgen voor **verdeling van een gemiddelde hoeveelheid vermogen** op middenspanning en voor de **spanningsregeling** om de kwaliteit van de levering bij de eindgebruikers op peil te houden. Transformatorhuisjes en middelgrote windmolenparken, zonneweiden en industriële klanten worden op deze regelstations aangesloten. In dit geval gaat het om een **regelstation zonder omzettingfunctie**, deze komen op locaties waar alleen spanningsregeling noodzakelijk is.

Het gebouw is **modulair opgebouwd** en heeft als belangrijkste modules de transformatorruimte, de middenspanningschakelruimte en ondergrondse kabels. De stations van Liander worden standaard ontworpen met **rode bakstenen en een donkere plint** op de gevels. Afhankelijk van de omgeving kan er gekozen worden voor alternatieven, zie hiernaast.

Aan de Postweg te Texel is een 10kV regelstation gepland.

Modulaire opbouw van de verdeelstations

1 Rood Metselwerk - Landelijk

Aanzicht standaard modulair station en mogelijke gevelbekleding

1 Rood metselwerk - Stedelijk

2 Grijs baksteen

3 Zwart-grijs-wit pixel metselwerk

4 Prefab-betonelementen

5 Stalen gevelbeplating

6 Houten gevelbekleding

Ruimtelijke analyse

Historische onderlegger

Voordat Texel de eilandvorm kreeg die we vandaag kennen, hebben er diverse grote transformaties plaatsgevonden. Voornamelijk veroorzaakt voor natuurlijke landschapsvormende processen, regelmatig bijgestuurd door de mens die het land in gebruik nam.

Strandpolder Eierland

De beoogde locatie voor het regelstation ligt in de **Polder Eierland**, een van de grootste inpolderingen op Texel. In de 17^e eeuw werd de **zanddijk** tussen de Hoge Berg en Eierland aangelegd. De hierachter ingesloten strandvlakte vormde de **strandpolder Eierland**.

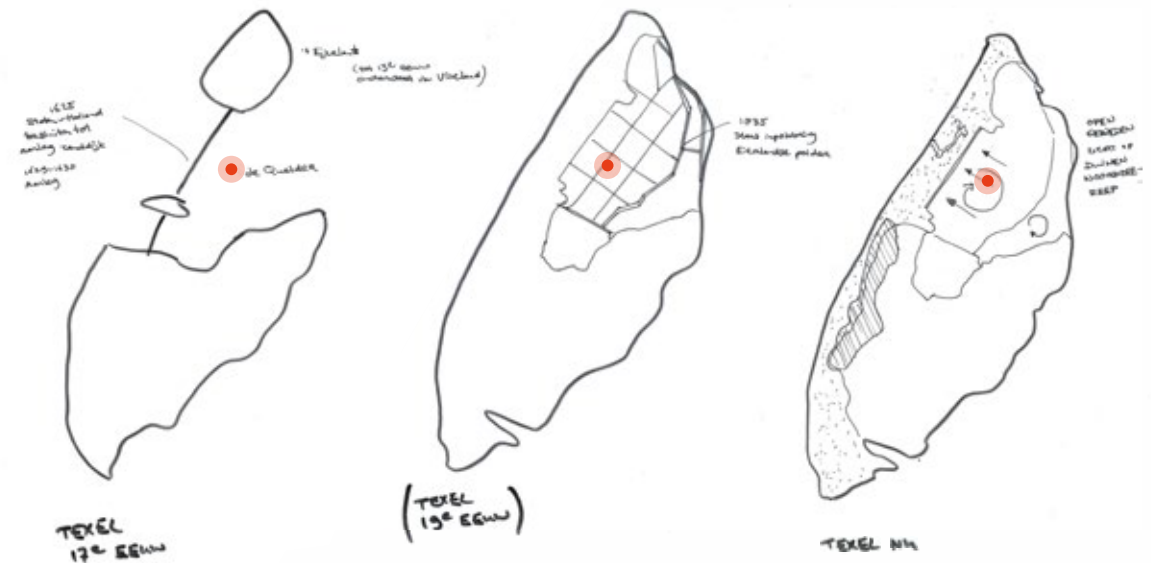
Functioneel ontworpen landschap

Het landschap van polder Eierland is, net als andere landaanwinningen en droogmakerijen, ontworpen vanuit functionaliteit. Dit landschap kent daardoor een **rigide lijnenspel**; de bebouwingslocaties versterken die structuur. Lange waterassen met erfbeplantingen geven het polderlandschap een formele dramatiek. De strandpolders op Texel zijn **opvallend open**, bomen en beplanting zijn niet nadrukkelijk aanwezig in het lijnenspel van de polder.

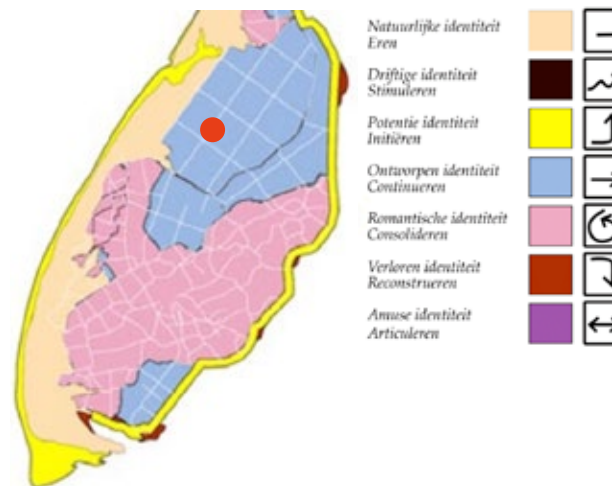
Oude krekten nog zichtbaar

Oude **natuurlijke krekten** doorbreken het functionele ordeningspatroon van de strandpolders. Hiermee is de historische onderlegger nog zichtbaar in het huidige landschap.

Beeld van Texel, gemeente Texel, 2013

Schetsen ontstaan strandpolder in Texel's landschap

Ontworpen identiteit: continueren

Schets huidige strandpolder

Beeldkwaliteitsplan, 2013

Karakteristiek strandpolder

Ruimtelijke karakteristiek strandpolder

- Grootschalige rationele opbouw
- Regelmatige en rechtlijnige verkaveling
- Rechte wegen in grote vierkanten
- Grote losse erven langs de wegen
- Zeer open karakter
- Duinen en dijken als begrenzingen en decor
- Oude kreken doorbreken het strakke grid

“Dit moderne landschap biedt ruimte voor vernieuwing”

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie N-H, Provincie Noord-Holland, 2018

Nieuwere aandijkingen
'Strandpolders' (3)

Zeer open karakter
aandijking Eierland (3)

Onderzoek mogelijkheden
herstel oorspronkelijke kreken

Uitgangspunten vanuit landschap:

- Sluit aan bij de orthogonale structuur van de polder:
grootschalige opzet, regelmatige en rechtlijnige verkaveling, losse erven
- Behoud het open karakter van de polder:
ontwikkeling aan de polderlinten, met afstand tussen de kavels
- Behoud en versterk de leesbaarheid van het landschap:
open strandpolder met zicht op dijken en duinen als decor,
nieuwe erven kunnen een menselijke schaal toevoegen en de leesbaarheid versterken

Aanvullende kansen ecologie:

- Aanleg flauwe natuurvriendelijke oevers met natuurlijke oeverbeplanting
- Beplanting altijd inheems en gebiedseigen

Historische onderlegger

Ontwikkelingen aan de Postweg

Door de tijd heen hebben de erven aan de Postweg zich ontwikkelt: vaak **uitgebreid** en soms zijn erven aan het lint **toegevoegd**.

De verkavelingsstructuur is door de tijd heen grootschaliger geworden, hiermee is ook het slotenpatroon op veel plekken veranderd en minder fijnmazig (en dus minder leesbaar) geworden.

Uitgangspunten vanuit cultuurhistorie:

- Behoud en versterk de leesbaarheid van het polderlandschap
leesbaarheid bebouwingslint/korrels, duinen als decor
- Onderzoek mogelijkheden herstel oorspronkelijke sloten en kreken
zichtbare watergangen, natuurlijke oevers in dwarsrichting van de polder
(n.v.t. op beoogde locatie)

Waterstructuur Polder Eierland

De **afwatering** van de strandpolders loopt voornamelijk van de stuifdijk in zuidoostelijke richting af naar het Eierlands kanaal, haaks op de lengterichting van de hoofdwegen. Rondom het vliegveld is deze **structuur grotendeels verdwenen** wat de polderstructuur moeilijk beleefbaar maakt. Het beeldkwaliteitsplan “Texel in ontwikkeling” geeft de aanbeveling om de **verdwenen sloten te herstellen**, en sloten te voorzien van **brede ecologische oevers** in de dwarsrichting van de polder. Op de beoogde locatie is de slotenstructuur echter nauwelijks veranderd, waardoor hier geen aanleiding tot het toevoegen of uitbreiden van watergangen is.

Wat betreft herstel en versterking van de waarde van de oude kreken, liggen er veel kansen om het landschap te versterken, echter ligt dit niet nabij de beoogde locatie van het regelstation, en dus niet voor de hand om die opgave mee te koppelen.

1800

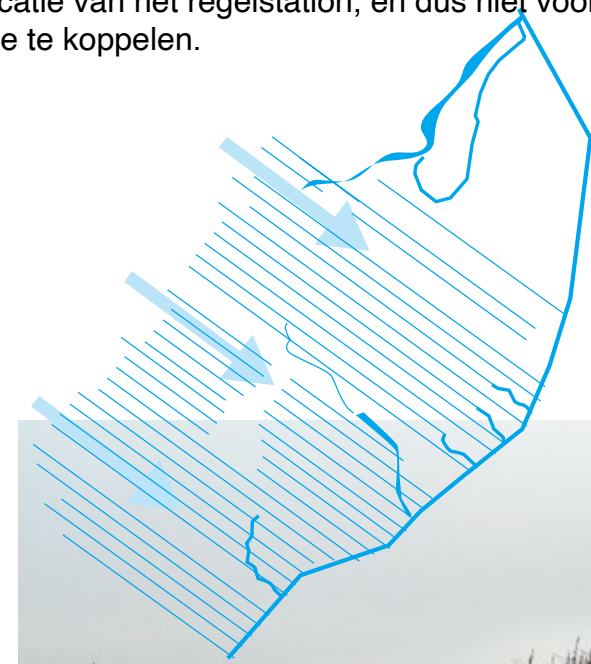

1950

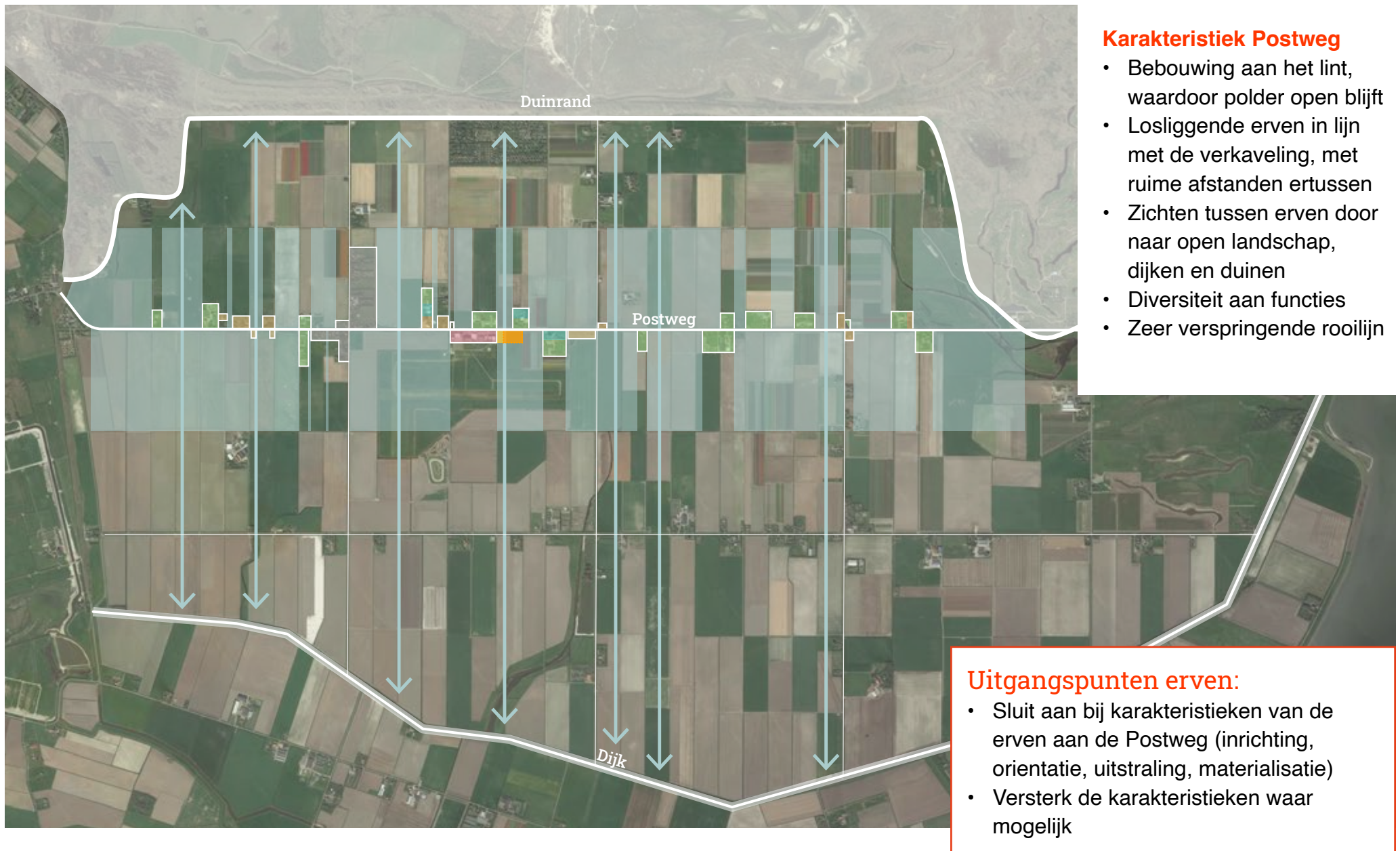
Heden

Kaarten via Topotijdreis.nl

Oorspronkelijke waterstructuur Eierland

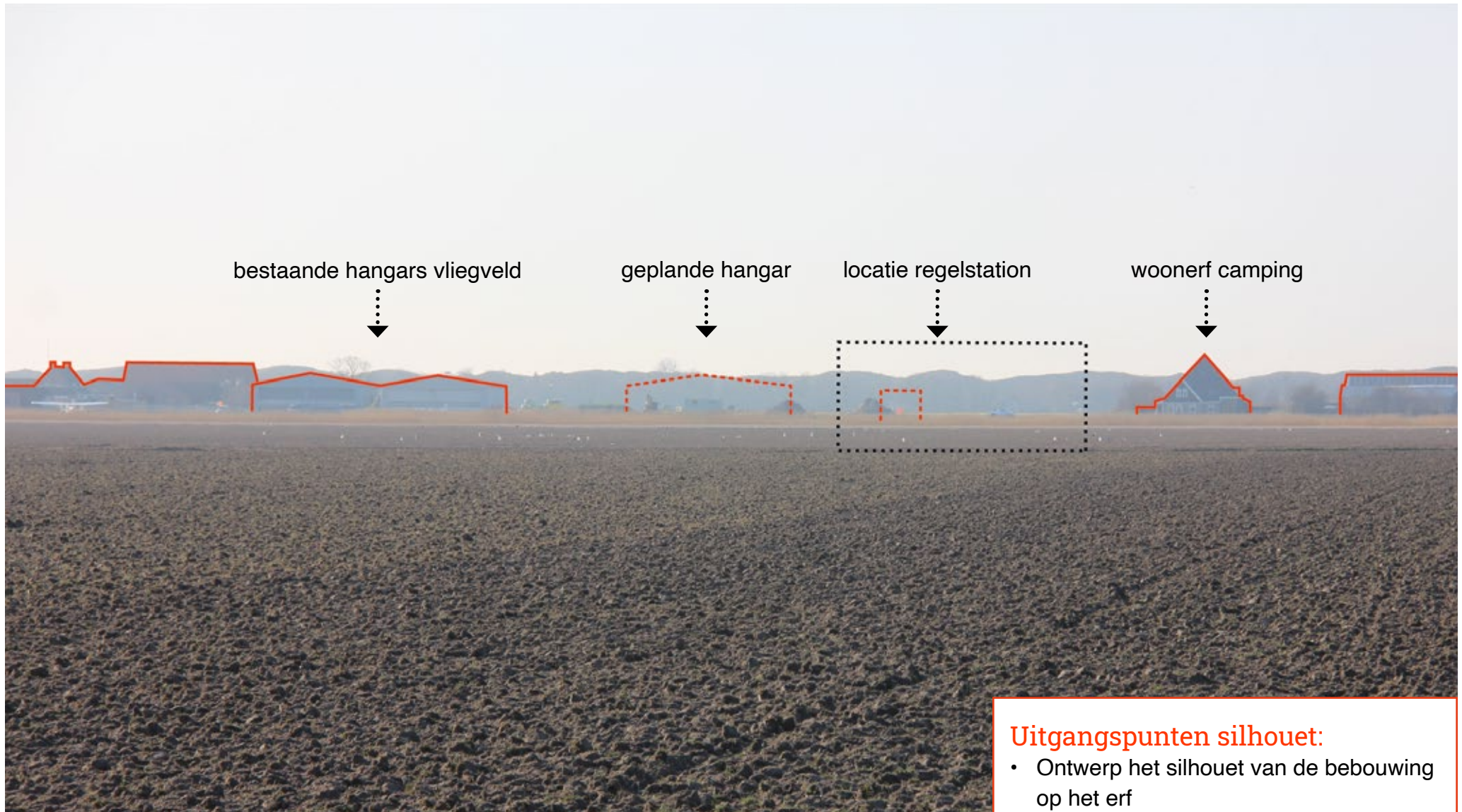
Karakteristieken van het lint

Beoogde locatie aan het lint

Silhouet locatie

Toekomstige locatie van het station, gezien vanaf de Hoofdweg (zicht ri. noordelijke duinrand)
Het regelstation heeft een zeer bescheiden silhouet t.o.v. de duinen

Uitgangspunten silhouet:

- Ontwerp het silhouet van de bebouwing op het erf
- Behoud zicht op en/of context met achterliggende duinen

Karakteristieken van de erven

Het beeldkwaliteitsplan maakt onderscheid tussen verschillende soorten erven in de strandpolders: boerenerven, burgererven en bedrijfskorrels.

In de Eierlandse polder zijn de **boerenerven** grootschalig. Er is sprake van een expositie van boerderijarchitectuur uit andere delen van Nederland. De boeren die zich vestigden in de polder namen namelijk hun **eigen boerderijtype** mee en gaven de boerderij de naam van waar ze vandaan kwamen. De boerenerven in de strandpolders hebben daardoor geen overeenkomst in bebouwingskenmerken. De 'korrels' hebben wel herkenbare kenmerken: de (stolp)boerderijen hebben een **opvallend silhouet** van kappen. Het woonhuis en de bijgebouwen vormen een **ensemble** op het erf. Elke korrel heeft een grote "**groene voeten**": landschappelijke beplanting met grote bomen en hagen die een eenheid maken van gebouwen en buitenruimte.

Burgererven, het tweede type erf, kent kleine en **uiterst sobere** woongebouwen. Elk huis heeft zijn geheel **eigen stijl omheining of omlijsting**.

Burgererven langs de Postweg

Boerderijschuren: rode/lichtgrijze baksteen; laag zadeldak; rode dakpannen en witte/grijze dakplaten

Karakteristieken van 'bedrijfskorrel'

Het regelstation wordt onderdeel van de **bedrijfskorrel** aan de Postweg. De meeste bedrijfsgebouwen van vliegveld Texel hebben een **loodsachtige uitstraling**.

Dit geldt voor de hangars, de zweefvliegclub, het paracentrum en het Luchtvaart- en Oorlogsmuseum. Hotelrestaurant De Vlijt vormt het meest opvallende gebouw van het vliegveldterrein.

Over het algemeen hebben alle bedrijfsgebouwen in de nabije omgeving een **relatief sober uiterlijk**. **Gevels** zijn vaak uitgevoerd in grijs of witte beplating, of met een lichtrode of grijze baksteen. **Daken** zijn meestal grijze of zwarte platen, bij boerderijschuren soms rode dakpannen. Qua **volume** zien we relatief lage loodsen en schuren van één laag plus een laag zadeldak van grijs of witte beplating.

Bedrijfsgebouwen met gesloten uitstraling:
plat of laag zadeldak; grijs en wit plaatmateriaal; verticale accenten op de gevel; geen of kleine ramen

Bedrijfsgebouwen voor bezoekers:
plat dak, grijze/gele/rode baksteen, iets grotere ramen

Uitgangspunten bedrijfskorrel:

- Loodsachtige uitstraling
- Relatief laag
- Sober uiterlijk

Beplantingsstructuur aan het lint

Beplanting is vooral bij erven te vinden waarbij het aan de woningen en/of schuren gekoppeld is. Er is **geen beplantingsstructuur langs wegen en watergangen** en de aanwezige **loodsen staan kaal in het landschap**.

Aan en in de **watergangen** staan op veel plekken **rietkragen**, dit voorkomt tevens dat er teveel water verdampt en zoveel mogelijk in het gebied/op het eiland kan worden gehouden.

Variatie aan beplantingsstructuren bij erven langs de Postweg:

Zij- en voorerf beplanting door duingras

Gesnoeide brede heg langs erf

Bosschage van bomen en hoge struiken

Weinig tot geen beplanting bij de loodsen langs de Postweg:

Geen beplanting bij loods aan Postweg

Bosschage van bomen en hoge struiken langs erf

Zijerf met gesnoeide heg en wat kleinere bomen

Duingras beplanting aan zijkant erf

Rietbeplanting in sloot

Omdat het landschap een **zeer open karakter heeft**, ligt een inpassing waarbij het station door **veel en dichte beplanting** volledig uit het zicht wordt genomen **niet direct voor de hand**, omdat dit impact heeft op de waardevolle doorzichten door het bebouwingslint.

Uitgangspunten beplanting:

- Geen dichte erfbeplanting om bebouwing volledig uit het zicht te nemen
- Eventueel zij- en voorerf beplanting om een erf te omkaderen

Conclusies analyse

UITGANGSPUNTEN VOOR INPASSING

Positionering in het landschap

- Behoud open karakter met doorzichten naar dijken en duinen door losse erven met afstand tussen de kavels
- Ontwerp het silhouet van de bebouwing op het erf
- Sluit aan op het ensemble van het vliegveld

Vormgeving regelstation

- Ontwerp in samenhang met het vliegveld ensemble
- Sluit aan bij de karakteristieken van de aanwezige bedrijfskorrel: loodsachtige uitstraling, relatief laag, sober uiterlijk

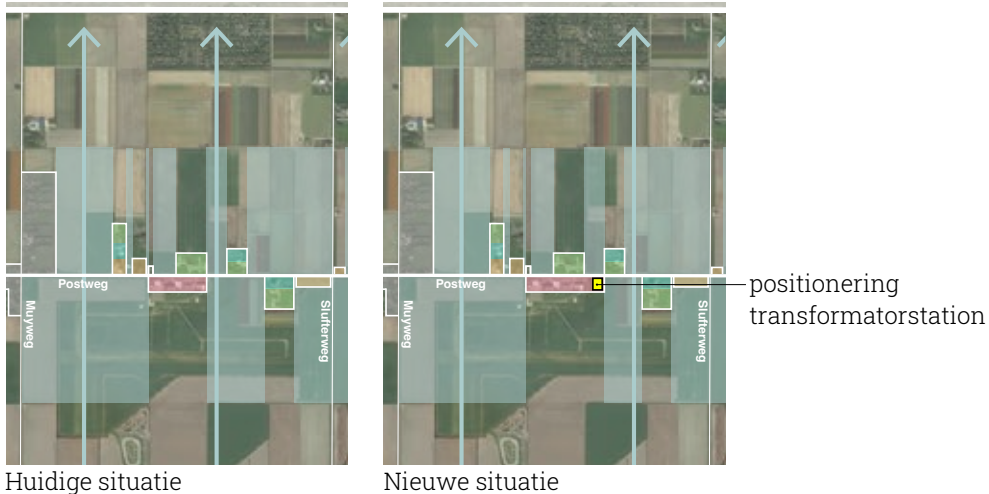
Inrichting terrein

- Weinig tot geen erfbeplanting, eventueel op zij- en voorerf om erf te omkaderen
- Beplanting altijd inheems en gebiedseigen
- Bij watergangen natuurvriendelijke oevers met natuurlijke oeverbeplanting zoals riet

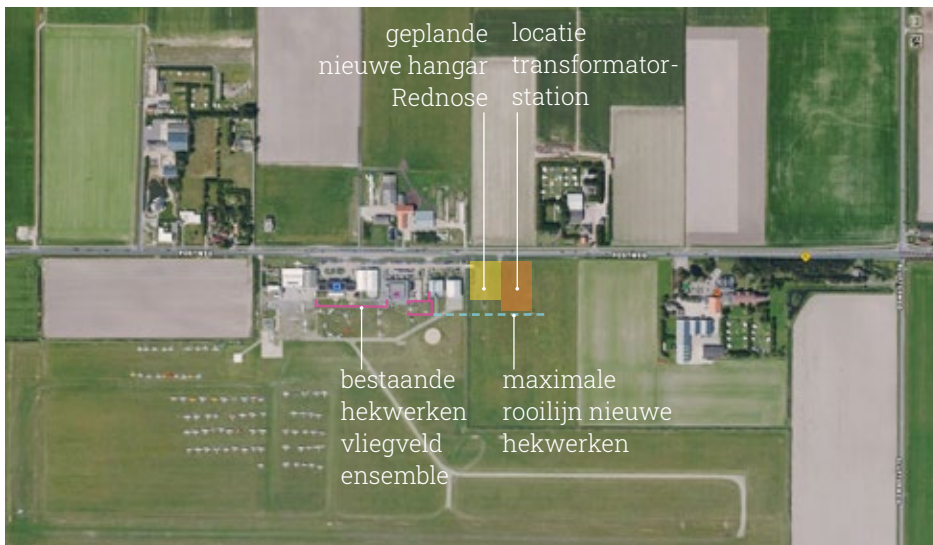
Inpassingsvoorstel

Positionering

Transformatorstation maakt ruimtelijk gezien onderdeel uit van het vliegveld ensemble

Nieuwe hekwerken steken niet verder het landschap in dan de huidige hekwerken van het bestaande vliegveld ensemble

Inrichting terrein

Eenvoudige sobere materialisatie aansluitend op omgeving

Grasbetontegels op parkeerplaatsen: maakt waterinfiltratie mogelijk en draagt bij aan verkoeling

Bestrating rondom het station: grijze betonklinkers, keiformaat

Eenvoudig gaasmathekwerk, dennengroen

Inheemse beplanting

Haag, eenstijlige meidoorn: een besdragende soort die in de bloeifase voedsel aan insecten biedt en in het najaar aan vogels (beeld: tuinplanten.nl)

Bloemrijk graslandmengsel M1 van Crudthoeck (beeld: www.Crudthoeck.nl)

Vormgeving regelstation

Architectuur en materiaalgebruik functioneel en sober
passend bij de materiaalstaat van de omgeving

Materiaal gevels middenspannings ruimte en secundaire ruimte: stalen gevelbeplating, horizontaal uitgevoerd. Kleur: middengrijs, richtlijn ral 9008. Geen hoekpasstukken op de hoeken gebruiken: er zijn horizontale delen die in 45 graden op de hoeken naadloos aansluiten.

Materiaal gevels transformator-ruimte: betongevels (standaard Liander)

Groen dak met zonnepanelen: waterinfiltratie, luchtverkoeling, energie-opwek & tevens duurzame aanblik vanuit de lucht

Materiaalstaat omgeving

Plattegrond inpassing

